

Nr 66.

Av herr **Karlsson** i Grängesberg, om ändring av 1 § kungörelsen den 30 juni 1942 med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst.

Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1942 (SFS 696/1942) innefattar vissa summariska pensionsbestämmelser, avsedda att vinna tillämpning å sådana till arbetarpersonal hänförliga befattningshavare i statens tjänst, vilka, utan att uppfylla villkoren för pensionsrätt enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare, dock finnas böra vid entledigandet beredas viss pension på grund av utfört arbete i statens tjänst.

Bestämmelserna i nämnda kungörelse innebära bl. a., »att arbetare vid anställningens upphörande antingen uppnått en levnadsålder av 60 år eller dessförinnan blivit till följd av sjukdom, vanförhet eller lyte eller till följd av nedsatt arbetsförmåga för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt utföra honom åvilande arbetsuppgifter».

För vederbörande arbetares rätt till pension erfordras vidare, »att arbetaren vid anställningens upphörande under en tid av minst 15 år efter fyllda 18 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla, dock att, där tiden i dylik anställning endast obetydligt understiger 15 respektive 12 år, pension likväl må kunna beviljas, om arbetaren under avsevärd tid innehaft annan statsanställning».

Ansökning om pension enligt nämnda kungörelse prövas i fråga om arbetare, som är eller senast varit anställd vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk eller domänverket, av vederbörande verksstyrelse samt beträffande annan arbetare av statens pensionsanstalt.

Vid tillämpningen av dessa pensionsbestämmelser ha särskilt arrendatorerna på kronans skogstorp kommit i en synnerligen missgynnad ställning. Dessa arrendatorer ha skogsarbete och skogskörslor som sin huvudsakliga inkomstkälla, och deras årsinkomster äro över lag relativt låga. Detta framför allt beroende därpå att de i allmänhet endast tidvis under året äro tillförsäkrade arbetsmöjligheter. Genom arrendet äro de dock bundna vid kronans torpställen och få där nedlägga ett många gånger påfrestande och föga inkomstbringande arbete. Det måste dock rimligen anses vara i statens tjänst, som de utföra även detta arbete, trots att de arbeta på statens jordbruksegendomar i egenskap av arrendatorer.

Då skogstorprens anställningstid sedan skall beräknas för fastställande av rätt till pension, sammanräknas emellertid endast den effektiva arbetstid, som han utfört i form av skogsarbete, körslor o. d. för kronans räkning, varefter denna sammanräknade arbetstid förvandlas till s. k. anställningsår. Den arbetstid, som han nedlagt på brukande och skötsel av statens jordbruksegendom, räknas honom icke till godo såsom kvalifikationstid för pensionsrätten.

Denna metod för beräkning av kvalifikationstid och »anställningsår» måste betecknas såsom i hög grad otillfredsställande och orättvis. Resultatet blir i många fall, att fattiga människor, som varit statens arrendatorer och skogsarbetare ett trettio-tal år i följd, ändock ej bli berättigade till erhållande av den lilla pension, som är fastställd i här nämnda kungörelse. Rättvisligen bör ju den arbetstid, som arrendatorn under året nedlägger för brukande och skötsel av kronans torplägenhet, också tillgodoräknas honom såsom kvalifikationstid vid beräkning och bestämmande av rätten till pension.

Med anledning av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta, att 1 § i Kungl. Maj:ts kungörelse den 30 juni 1942, med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, måtte erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Där så finnes skäligt må — — — — under förutsättning
a) att arbetaren vid anställningens upphörande — — — —
honom åvilande arbetsuppgifter;

b) att arbetaren vid anställningens upphörande — — — —
innehaft annan statsanställning. Vid beräkning av anställnings-
tid som här sägs, skall arrendator å kronatorp tillgodoräknas
den arbetstid, som kan beräknas erforderlig för torpets bru-
kande, dock högst fyra månader årligen;

c) att arbetaren — — — — gott vitsord; samt

d) att arbetaren enligt — — — — understöd av statsmedel.

Såsom med tjänstepension — — — — för riksdagens verk.

Stockholm den 17 januari 1945.

Verner Karlsson
i Grängesberg.